

УДК 37.016:808.1

UDC 37.016:808.1

DOI: 10.31475/ped.dys.2018.25.03

НАТАЛІЯ ГРИЦАК,

кандидат філологічних наук, доцент

(Україна, Київ, Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова,
вул. Пирогова, 9)**NATALIA HRYTSAK,**

candidate of philology, docent,

(Ukraine, Kyiv, National Pedagogical Dragomanov University,
Pyrohova Str., 9)

ORCID: 0000-0003-4744-7072

Літературознавчий аспект застосування жанрового шляху аналізу художнього твору у фаховій підготовці майбутніх учителів зарубіжної літератури**Literary Criticism Aspect of Genre Way Analysis Application of Fictional Work in Professional Training of Future Teachers of Foreign Literature**

У статті проаналізовано літературознавчий аспект застосування жанрового шляху аналізу художнього твору у фаховій підготовці майбутніх учителів зарубіжної літератури. Досліджено проблему жанру як літературознавчої категорії, його складових і структурного наповнення в контексті актуальних тенденцій сучасної генології. Розглянуто жанрові підходи, теорії та концепції, С. М. Васильєва, Г. Грабовича, Н. Х. Копистянської, А. О. Ткаченка, Т. В. Кушнірової та інших учених. Продемонстровано багатозначність цього поняття, увиразнено змістове наповнення, уточнено характеристики. Наведено приклади дефініції «жанру», що розміщені у підручниках сучасних українських авторів зі вступу до літературознавства чи теорії літератури для закладів вищої освіти. Акцентовується увага на жанрових модифікаціях і авторських жанрових номінаціях. Показано, що ефективність проведення жанрового шляху аналізу художнього твору залежить від ґрунтовних теоретико-методологічних знань майбутнього учителя зарубіжної літератури.

Ключові слова: жанр, жанрові модифікації, жанрова концепція, жанровий шлях аналізу художнього твору.

The present paper is focused on the literary criticism aspect of genre way analysis application of fictional work in professional training of future teachers of foreign literature. The problem of genre as literary criticism category, its components and structural content in the context of topical tendencies of modern genology is examined. Genre approaches, theories and conceptions of Y. Vasyliiev, H. Yrabovych, N. Kopystianska, A. Tkachenko, T. Kushnirova and other scholars are studied. We have demonstrated the multivalence of this concept, content filling and specified characteristic features. "Genre" definition example that are included into the textbooks of modern Ukrainian authors on Introduction to literary criticism or Theory of Literature to the higher educational establishments have been provided in this work. Determination of the term content «genre» and its structure filling depends on scholars' accents: form, content or synthesis of form and content. We draw our attention to the genre modifications and author's genre nominations. Key ideas concerning genre modifications of T. Bovsunivska, N. Tykholoz, S. Lenska have been emphasized. We emphasized that genre modifications assist genre renewal and development, broadening of genre potential, multifaceted coverage of the environment. Numeral growth of genre modifications is at the beginning of the XXI century as the limits of «pure» form of genre are erased. We have characterized that the problem of author's genre definitions and emphasized less learning of this problem in modern genology. It has been revealed that in parallel with the scientific definition of the genre there is also the author's genre reflection, which is a reflection of author's worldview, author's genre searching, author's modification of the established features of the genre. We examine the communicative theory of J. Sheffer in the context of the problem of author's genre definitions.

Key words: genre, genre modifications, genre conception, fictional work genre way of analysis.

Вступ / Introduction. «Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки» спрямована на формування гуманітарної еліти, підвищення якості національної освіти, що, відповідно, передбачає зміщення акцентів освітньої парадигми, вироблення продуктивних шляхів підготовки нової генерації учителів. Ці нові агенти освіти повинні, по-перше, зберегти традиційні

духовно-культурні цінності, утверджуючи національну ідею, по-друге, формувати особистість учня як повноправного члена європейської та світової спільноти. Закономірно, що у цьому контексті зростає роль учителів зарубіжної літератури, які не лише глибоко осягають своє національне минуле, але й на прикладі найкращих зразків світової літератури допомагають зрозуміти юним українцям власну культурну ідентичність, усвідомити причетність національних надбань до світових культурних досягнень, виховувати толерантне ставлення до культури інших народів. Слушним є коментар Ж. В. Клименко, що «саме словесник може допомогти юній особистості успішно вирішити проблему психосоціальної ідентифікації, сприяти тому, щоб у неї з'явилося відчуття того, ким вона є, де знаходиться і куди йде» (Клименко Ж., 2017). Це зумовлює підвищення вимог до рівня професійної підготовки майбутніх учителів зарубіжної літератури, невід'ємним складником якої є формування фахових компетенцій, зокрема вміння та навички жанрового аналізу художнього твору. Обираючи вивчення художнього твору жанровим шляхом, викладач відкриває для студентів нові горизонти пізнання художнього твору, допомагає усвідомити тенденції та закономірності розвитку літературно-художніх явищ, застерігає майбутніх учителів зарубіжної літератури від формалізму, шаблонності у викладанні літератури.

Ефективне опанування студентами жанрового шляху аналізу художнього твору передбачає, по-перше, формування у студентів жанрової грамотності, по-друге, жанрового мислення. Жанрова грамотність передбачає знання типологічних ознак жанру, що дозволяють розпізнавати та визначати домінуючі структурні елементи жанрів, зіставляти їх з іншими жанровими моделями, увиразнювати авторську концепцію жанру. Цей аспект навчальної діяльності студентів робить проєкцію на теоретико-методологічне підґрунтя осмислення жанру як літературознавчої категорії.

Мета та завдання / Aim and Tasks. Метою цього дослідження є теоретичне обґрунтування застосування жанрового шляху аналізу художнього твору у фаховій підготовці майбутніх учителів зарубіжної літератури. Для реалізації мети були поставлені такі завдання: теоретично обґрунтувати зміст поняття «жанр» та його структурного наповнення; розкрити питання жанрової модифікації, охарактеризувати проблему авторських жанрових визначень.

Методи / Methods. У статті використано теоретичні методи дослідження: критичний аналіз проблеми на основі осмислення праць з літературознавства, систематизація, узагальнення науково-методичної інформації з досліджуваної проблеми

Результати / Results. Студіювання літературознавчих праць показує, що питання структурного наповнення жанру, його складових, жанрових модифікацій тощо стають ключовими для сучасних теоретиків літератури. Так, А. О. Ткаченко у підручнику «Мистецтво слова: Вступ до літературознавства» (1998, 2003) репрезентував концепцію «перехресної» класифікації у вигляді моделі-схеми літературної генерики, яка сприяє увиразненню жанрової специфіки художнього твору у проєкції (синхронія / діахронія) (Ткаченко А., 1998). Концепція А. О. Ткаченка дозволяє, по-перше, вписати любий художній твір у жанрову модель і одержати загальні характеристики, по-друге, з урахуванням цих характеристик проаналізувати авторські нововведення. Т. В. Кушнірова, вивчаючи питання жанру як структурованої категорії, трактує жанр як «формозміст, в основу якого покладено певний жанровий зміст (точка зору на світ, концепція світосприйняття), що має певне жанрове наповнення (тематика і проблематика твору, авторська позиція, тенденція, пафос, конфлікт твору, образна система, сюжетно-композиційні особливості, форма оповіді)» (Кушнірова Т., 2010).

Цілком погоджуємось із міркуванням С. В. Ленської, що «кожен із пластів та елементів жанру має власний генезис і свою історичну долю. Тому так цікаво вивчати еволюцію тих чи тих жанрових форм з позиції взаємодії внутрішніх сил, які їх утворюють» (Ленська С., 2012). Є. М. Васильєв, розмірковуючи над провідними жанровими традиціями в драматургії, переконливо доводить, що «жанри мають різний історичний обсяг, вони народжуються за певної історичної доби, розвиваються, досягають вершини, а часом і вмирають» (Васильєв Є., 2017). Утім, попри багатовекторність літературознавчих досліджень, у той же час існує потреба переосмислення змістового наповнення поняття жанру, уточнення його ознак, виявлення жанрових констант і змінних рис, увиразнення реалізації теоретичної моделі жанру в конкретному художньому творі, з'ясування національної специфіки жанру, зіставлення жанрів національних літератур.

Обговорення / Discussion. Одним із центральних аспектів проблеми жанрології у літературознавстві є визначення змісту самого терміну «жанр» та його структурного наповнення. Складність увиразнення поняття «жанр» та відсутність єдиного системного підходу щодо жанрово-родової класифікації обумовлено, ймовірно, перекладом із французької – від фр. *genre* – це є рід і вид. Необхідно констатувати, що у тих випадках, коли дефініція жанру лаконічна або метафорична, ці визначення не викликають ані заперечення, ані полеміки. Наприклад, «жанр – реальна форма побутування мистецтва» (Гетьманець М. & Михайлин І., 2009); «специфічна модель сприйняття» (Грабович Г., 1997).

Спробу уніфікувати визначення жанру зробив Г. Грабович. Літературознавець, розмірковуючи над проблемою функції жанру і стилю у становленні української літератури, зазначав, що «жанр – література в мікрокосмі: це й сукупність конкретних текстів, і динаміка співвідношень вартостей, норм, впливів, читацьких виповнених чи невиконаних очікувань». Досліджуючи питання про кризу того чи іншого жанру, Г. Грабович доходить цілком логічного висновку, що «жанр, зрештою, – серцевина й суть літератури, річ синхронна і водночас діахронна, сукупність поодиноких творів і системність форми та концепції, тож природно, що в ньому перехрещуються й віддзеркалюються процеси літературного та суспільного життя» (Грабович Г., 1997).

Певну термінологічну неузгодженість визначення жанру спостерігаємо й у підручниках сучасних українських авторів зі вступу до літературознавства чи теорії літератури. Наприклад, П. В. Білоус пропонує під жанром розуміти «групу творів, які за своїми змістовими та формальними прикметами є схожими між собою» (Білоус П., 2009). У посібнику для студентів філологічних факультетів «Вступ до літературознавства» М. В. Моклиця подає наступну дефініцію: «Жанр поєднує усталені риси (жанрові константи), які відсилають твір до традиції (жанрової пам'яті, за термінологією М. Бахтіна), і жанрові модифікатори, ті якості, які перетворюють жанр на різновид або на авторську модифікацію жанрів» (Моклиця М., 2011). Натомість Н. С. Ференц розглядає жанр як «підвид літератури з певним спрямуванням у відборі матеріалу, який вимагає відповідної форми вираження, обсягу, композиції, лексико-фразеологічних засобів і метрики» (Ференц Н., 2014). Найбільш точним на сьогодні є визначення, на наше переконання, подане у підручнику «Теорія літератури» (О. Галич, В. Назарець, Є. Васильєв). Читаємо: «Жанр – це історично сформований тип художнього твору, який синтезує характерні особливості змісту та форми певного виду творів, має відносно сталу композиційну будову, яка постійно розвивається та збагачується» (Галич О., Назарець В., Васильєв Є., 2005).

У визначеннях змісту жанру в сучасних українських енциклопедіях, словниках та інших довідниковій літературі теж спостерігаємо термінологічну неузгодженість. Наприклад, у «Літературознавчому словнику-довіднику (Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін.)» літературний жанр потрактовано, як «тип літературного твору, один із головних елементів систематизації літературного матеріалу, класифікує літературні твори за типами їх поетичної структури» (Гром'як Р., Ковалів Ю., 2007). У «Сучасному словнику літератури і журналістики» у статті «Жанр» зазначено, що це термін, який «вживається на позначення різних літературних родів. Жанр як літературознавча категорія не є сталою величиною, в процесі розвитку літератури він наповнюється новим змістом» (Гетьманець М., Михайлин І., 2009).

Отже, огляд літературознавчих праць дозволяє продемонструвати студентам, що визначення змісту терміну «жанр» та його структурного наповнення залежить від розставлених авторами відповідних акцентів: форма, зміст чи синтез форми і змісту. Утім, варто звернути увагу студентської аудиторії на міркування Н. Х. Копистянської. У фундаментальному дослідженні «Жанр, жанрова система у просторі літературознавства: монографія» учений констатувала, що жанротворчі та змістовні компоненти утворюють у жанрі «не комбінацію елементів змісту форми, не статичний їх набір чи склад, не механічне їх поєднання, не «накладання одного на інше», не «наповнення старої форми новим змістом», а органічне взаємопроникнення їх і взаємопідпорядкування, динамічну співвіднесеність та інтеграцію» (Копистянська Н., 2005).

Окремим підаспектом генології є вивчення питання жанрової модифікації (індивідуально-авторське втілення теоретичної жанрової моделі). Цілком логічно, що жанрові модифікації є новим (сучасним, креативним) поглядом автора на традиційні жанри, це своєрідна авторська відповідь запитам реальності, це авторський «експеримент» жанру. Поява жанрових модифікацій – це закономірне явище літературного процесу. Жанрові модифікації сприяють оновленню і розвитку жанру, розширенню жанрового потенціалу, багатограннішому висвітленню оточуючого світу. Н. Б. Тихолоз розглядає жанрову модифікацію, як «генологічне поняття нижчого рівня загальності, вужче за обсягом, проте нюансованіше за змістом від літературного жанру; варіантна конкретизація жанрового інваріанта, у якій зберігається основний стійкий формозмістовий комплекс жанровизначальних рис і, поруч з тим, наявні специфічні особливості, які модифікують базову модель жанру і вирізняють цей тип на тлі інших модифікацій» (Тихолоз Н., 2005).

С. В. Ленська досліджуючи жанрові моделі української малої прози 1920–1960-х рр., подає таку дефініцію, зокрема «під жанровою модифікацією розуміємо конкретне, історично та естетично зумовлене запитами часу втілення «жанрового змісту» в індивідуально-авторській формі, що, за умови збереження основних жанрових ознак, демонструє оновлення жанрової форми за рахунок використання різнорідних дискурсивних практик» (Ленська С., 2015).

Питомим внеском у сучасну літературну теорію жанрової модифікації стала монографія Т. В. Бовсунівської «Жанрові модифікації сучасного роману» (2015). Дослідниця увиразнила поняття метажанру та жанрової модифікації, окреслила особливості жанрових модифікацій та

запропонувала ґрунтовний аналіз поширених жанрових модифікацій сучасного роману. Т. В. Бовсунівська звертає увагу також на факт чисельного зростання жанрових модифікацій саме на початку ХХІ ст. та переконує, що жанрова трансформація у сучасному літературному процесі є домінуючою у порівнянні із «чистою» формою. Теоретик пропонує доповнити вже відомі форми жанрових трансформацій, зокрема, міжвидовою синкретизацією, зміною чи накладанням темпоралізацій сюжетних схем, авторською установкою на синтез нового жанру, зміною міметичного спрямування, включенням позалітературних текстів, авторською позицією, реконтекстуалізацією. Заслугує на увагу й увиразнення складових жанрових модифікацій, серед них учений виокремлює наступні: постпозиція та реплікація канонічної жанрової системи; когнітивна предикація; анаморфоза; повторюваність. Розгляд жанрових модифікацій із застосуванням такого нового методологічного осмислення дозволило Т. В. Бовсунівській запропонувати власну дефініцію поняття. Читаємо: «Жанровою модифікацією у сучасному літературному процесі стає новоутворення на засадах плінних ознак твору, засноване на повторенні певної жанрової форми та з використанням конкретного жанрового патерну, що визначається характером ідеологічної анаморфози і сумою жанрових трансформацій та (іноді!) закономірностей, які постають на потребу тексту за авторським задумом» (Бовсунівська Т., 2015). Отже, суттєвим внеском Т. В. Бовсунівської є спроба внести корективи (доповнення, пояснення, увиразнення!) у жанрову термінологію, тим самим роблячи її більш чіткішою.

У дискурсі сучасної генології не можна не говорити й про авторські жанрові визначення. Достатньо згадати, наприклад, «Кассандру», «У пуці», «Бояриню», «Адвоката Мартіана», «Оргію» та ін. твори Лесі Українки, яким митець дала власне жанрове визначення – драматична поема. У літературознавчому обігу цей термін укорінився та став загальноприйнятим. Драматична поема поєднала у собі жанрові визначення «драма» і «поема», в основу цього твору закладено внутрішній динамічний сюжет (конфлікт світоглядних та моральних принципів, але за відсутністю епічної панорамності), надається перевага ліричних чинників над епічними. Цим вмотивована наукова зацікавленість літературознавців названим жанром. Варто також пригадати концепцію епічного театру Б. Брехта, яка дала початок терміну епічна драма. Просування нової ідеї реалізовувалося в низці статей, розлогих коментарях, рекомендаціях Б. Брехта, в яких письменник теоретично обґрунтовував провідні жанрові принципи нового жанру. З огляду сьогодення, ми розуміємо, що Б. Брехт кардинально змінив жанрову природу драми, і, передусім, підготував ґрунт для сучасної драми.

У цьому контексті цікавою є комунікативна теорія Ж.-М. Шеффера, адже учений переконаний, що панування усталеної моделі жанру вже закінчилося. На його думку, «із зародженням романтизму все змінюється: віднині завдання – не представити зразки для наслідування і не встановлювати правила, а пояснювати генезис та еволюцію літератури» (Шеффер Ж.-М., 2010). Мету власного дослідження Ж.-М. Шеффер визначає, як вивчення «модальності – як можна передбачити, численні та складні, – жанрових понять, позначаючи цим терміном референт або референти, поки що невизначені, жанрових імен». Під «жанровими іменами» Ж.-М. Шеффер розуміє ендогенні (ті, які використовуються самими письменниками) та екзогенні (використовуються критиками). Новаторською є думка вченого про те, що не жанр ідентифікує художній твір, а письменник свій задум реалізує через жанр, тобто саме авторська ідея формує (видозмінює) жанр. Ключовим є положення, що художній твір не лише інтерпретація типу мислення митця, але й тип комунікації цього письменника з оточуючим світом. «Літературний твір – це завжди не тільки текст як синтаксико-семантичний ланцюжок елементів, але й також, перш за все, реально здійснений акт міжлюдської комунікації, повідомлення, надіслане певною особою у специфічних обставинах і зі специфічною метою та отримане іншою особою за таких специфічних обставин і з такою самою специфічною метою» (Шеффер Ж.-М., 2010).

Знаковим теоретичним дослідженням є праця Є. М. Васильєва «Сучасна драматургія: жанрові трансформації, модифікації, новації: монографія». Учений ґрунтовно вивчив проблему авторських жанрових номінацій у сучасній драматургії, вніс уточнення у авторські жанрові визначення і запропонував класифікувати авторські жанрові номінації за такими групами: 1) заголовкові; 2) підзаголовкові; 3) внутрітекстові й 4) позатекстові (екстратекстові) (Васильєв Є., 2017).

Окреслена проблема авторських жанрових визначень порушує питання, по-перше, розмежування наукових і авторських дефініцій, по-друге, наукової цінності авторської термінології. В історії генології маємо чимало прикладів, коли авторські жанрові номінації слугували основою для подальших наукових студій, наприклад, висловлювання Лесі Українки, Б. Брехта, Б. Шоу та ін. Мабуть не можливо провести чіткого розмежування між науковими та письменницькими визначеннями (напевно, й не варто!), радше вони мають репрезентувати органічний синтез художньої практики та теоретичної думки.

Висновки / Conclusions. Отже, аналітичний огляд основних підходів, концепцій та теорій щодо жанру дозволяє говорити про поліфункціональність та універсальність цієї літературознавчої категорії, вивчення якої передбачає великий арсенал методів гуманітарної науки. Категорія жанру залишається предметом тривалих гострих філософсько-літературознавчих дискусій, оскільки у жанрі візуалізується авторська свідомість, особливості світогляду й типів художнього мислення автора, загальна тенденція розвитку літературного процесу та національна літературна традиція. Розуміємо жанр як тип літературного твору, який містить певний жанровий зміст (залежить від історичної, соціальної, культурної епохи, національних традицій), жанрові ознаки (насамперед тематика і проблематика твору, авторська позиція, сюжетно-композиційні особливості тощо). Знання термінологічного корпусу, жанрової природи художнього твору зокрема, дозволяють майбутнім учителям зарубіжної літератури не просто класифікувати той чи інший літературний твір. Визначення типологічних ознак жанру створює простір для глибокого пізнання формальних і змістових особливостей твору, для розуміння національної самобутності рідної літератури, для формування панорамності мислення.

Перспективу подальших розвідок вбачаємо у розробці методичної системи жанрового шляху аналізу з урахуванням національної специфіки художнього твору для студентів-філологів.

Список використаних джерел і літератури / References:

1. Білоус, П. В. (2009). *Вступ до літературознавства. Теорія літератури. Психологія літературної творчості: Лекції*. Житомир: Рута / Bilous, P. V. (2009). *Vstup do literaturoznavstva. Teoriia literatury. Psykholohiia literaturnoi tvorchosti: Lektsii [Introduction to literary studies. Theory of literature. Psychology of literary work: Lectures]*. Zhytomyr: Ruta [in Ukrainian].
2. Бовсунівська, Т. В. (2015). *Жанрові модифікації сучасного роману*. Харків: Діса плюс / Bovsunivska, T. V. (2015). *Zhanrovi modyifikatsii suchasnoho romanu [Genre modifications of modern romance]*. Kharkiv: Disa plus [in Ukrainian].
3. Васильєв, Є. М. (2017). Жанрові модифікації фарсу в сучасній драматургії. *Питання літературознавства*, 95, 62–77 / Vasyliiev, Ye. M. (2017). *Zhanrovi modyifikatsii farsu v suchasni dramaturhii [Genre modifications of farce in modern drama]*. *Pytannia literaturoznavstva*, 95, 62–77 [in Ukrainian].
4. Васильєв, Є. М. (2017). *Сучасна драматургія: жанрові трансформації, модифікації, новації* [моногр.]. Луцьк: ПВД «Твердиня» / Vasyliiev, Ye. M. (2017). *Suchasna dramaturhiia: zhanrovi transformatsii, modyifikatsii, novatsii [Contemporary dramaturgy: genre transformations, modifications, innovations]* [monograph]. Lutsk: PVD «Tverdynia» [in Ukrainian].
5. Галич, О. & Назарець, В. & Васильєв, Є. (2005). *Теорія літератури*. Київ: Либідь / Halych, O. & Nazarets, V. & Vasyliiev, Ye. (2005). *Teoriia literatury [Theory of Literature]*. Kyiv: Lybid [in Ukrainian].
6. Гетьманець, М. Ф. & Михайлин, І. Л. (2009). *Сучасний словник літератури і журналістики*. Харків: Прапор / Hetmanets, M. F. & Mykhailyn, I. L. (2009). *Suchasnyi slovnyk literatury i zhurnalistyky [Modern Dictionary of Literature and Journalism]*. Kharkiv: Prapor [in Ukrainian].
7. Грабович, Г. (1997). *Функції жанру і стилю у становленні української літератури. До історії української літератури: Дослідження, есе, полеміка*. Київ: Основи / Hrabovych, H. (1997). *Funktsii zhanru i stylu u stanovlenni ukrainskoi literatury. Do istorii ukrainskoi literatury: Doslidzhennia, ese, polemika [Functions of the genre and style in the development of Ukrainian literature]*. Kyiv: Osnovy [in Ukrainian].
8. Клименко, Ж. В. (2017). Шкільний курс «Зарубіжна література» як чинник формування української ідентичності учнів. *Актуальні проблеми професійної підготовки студентів-філологів до роботи в сучасному освітньому просторі*, 1, 37–49 / Klumenko, Zh. V. (2017). *Shkilnyi kurs «Zarubizhna literatura» yak chynnyk formuvannia ukrainskoi identychnosti uchniv [School course «Foreign Literature» as a factor in the formation of the Ukrainian identity of students]*. *Aktualni problemy profesiinoi pidhotovky studentiv-filolohiv do roboty v suchasnomu osvithnomu prostori*, 1, 37–49 [in Ukrainian].
9. Кодак, М. (1988). *Поетика як система*. Київ: Дніпро / Kodak, M. (1988). *Poetyka yak systema [Poetics as a system]*. Kyiv: Dnipro [in Ukrainian].
10. Копистянська, Н. Х. (2005). *Жанр, жанрова система у просторі літературознавства* [моногр.]. Львів: ПАІС / Kopystianska, N. Kh. (2005). *Zhanr, zhanrova systema u prostori literaturoznavstva [Genre, genre system in the field of literary criticism]*. [monograph]. Lviv: PAIS [in Ukrainian].
11. Кузьмичев, И. К. (1968). Введение в теорию классификации литературных жанров. *Жанры советской литературы: вопросы теории и истории. Ученые записки Горьковского университета*, 79, 12 / Kuz'mychev, Y. K. (1968). *Vvedeniye v teoriyu klassyfykatsyy lyteraturnux zhanrov. Zhanru sovetsoj lyteratury: voprosu teoriyu y ystoriyu [Introduction to the theory of classification of literary genres. Genres of Soviet literature: questions of theory and history]*. *Uchenue zapysky Gor'kovskogo universiteta*, 79, 12 [in Russian].
12. Кушнірова, Т. В. (2010). *Жанр як структурована категорія сучасного літературознавства*. *Наукові записки Харківського національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди*, 1 (61), 2, 168–175 / Kushnirova, T. V. (2010). *Zhanr yak strukturovana kategorija suchasno literaturoznavstva [Genre as a structured category of contemporary literary criticism]*. *Naukovi zapysky Kharkivskoho Natsionalnoho Pedagogichnoho universytetu im. H. S. Skovorody*, 1 (61), 2, 168–175 [in Ukrainian].
13. Ленська, С. В. (2012). Генетичні та структурні аспекти жанру в літературознавстві ХХ століття. *Рідний край*, 1 (26), 109–114 / Lenska, S. V. (2012). *Henetychni ta strukturni aspekty zhanru v literaturoznavstvi*

XX stolittia [Genre as a structured category of contemporary literary criticism]. *Ridnyi kraj*, 1 (26), 109–114 [in Ukrainian].

14. Ленська, С. В. (2015). *Українська мала проза 1920–1960-х років: ідейно-тематичні доміанти, жанрові моделі і стилістичні стратегії* (Автореф. дис. д-ра філ. наук.). Київ / Lenska, S. V. (2015). *Ukrainska mala proza 1920–1960-h rokiv: ideino-tematychni dominanty, zhanrovi modeli i stylovi stratehii* [Ukrainian prose of the 1920s-1960s: ideological and thematic dominant, genre models and stylistic strategies]. Extended abstract of Candidate's thesis. Kyiv [in Ukrainian].

15. *Літературознавчий словник-довідник* (2007). / за ред. Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка. Київ: ВЦ «Академія» / *Literaturoznavchuj slovnyk-dovidnyk* (2007) [Literary dictionary-reference book] / ed. red. R. T. Gromiak, Ju. I. Kovaliv, V. I. Teremok. Kyiv: VC «Akademiiia» [in Ukrainian].

16. Моклиця, М. В. (2011). *Вступ до літературознавства: навч. посіб. для студ. ВНЗ*. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки. / Moklytsia, M. V. (2011). *Vstup do literaturoznavstva: navch. posib. dlja stud.* [Introduction to literary studies]. Lutsk: VNU im. Lesi Ukrainky [in Ukrainian].

17. Тихолоз, Н. В. (2005). *Казкотворчість Івана Франка (геологічні аспекти)*. [моногр.]. Львів: Львівське відділення Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України / Tyholoz, N. V. (2005). *Kazkotvorchist Ivana Franka (henolohichni aspekty)* [Monograph] [Ivan Franko (genology aspekts)] [monograph]. Lviv: Lvivske viddilennia Instytutu literatury im. T. H. Shevchenka NAN Ukrainy [in Ukrainian].

18. Ткаченко, А. О. (1998). *Мистецтво слова: Вступ до літературознавства: підруч.* Київ: Правда Ярославичів / Tkachenko, A. O. (1998). *Mystectvo slova: Vstup do literaturoznavstva* [The Art of the Word: Introduction to Literature: A Textbook]. Kyiv: Pravda Yaroslavychiv [in Ukrainian].

19. Ференц, Н. С. (2014). *Теорія літератури і основи естетики: навч. посіб.* Київ: Знання / Ferents, N. S. (2014). *Teoriia literatury i osnovy estetyky* [Theory of Literature and Fundamentals of Aesthetics: Textbook]. Kyiv: Znannia [in Ukrainian].

20. Шеффер, Ж.-М. (2010). *Что такое литературный жанр?* Москва / Sheffer, Zh.-M. (2010). *Chto takoe lyteraturnyj zhanr* [What is the literary genre?]. Moscow. [in Russian].

Дата надходження статті: «22» жовтня 2018 р.

Стаття прийнята до друку: «13» листопада 2018 р.

Грицак Наталія – докторант кафедри методики викладання світової літератури Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, кандидат філологічних наук, доцент

Hrytsak Natalia – postdoctoral student of the department of methods foreign literature studing's of National Pedagogical Dragomanov University, candidate of philological sciences, associate professor

Цитуйте цю статтю як:

Грицак, Н. (2018). Літературознавчий аспект застосування жанрового шляху аналізу художнього твору у фаховій підготовці майбутніх учителів зарубіжної літератури. *Педагогічний дискурс*, 25, 22–27.

Cite this article as:

Hrytsak, N. (2018). Literary Criticism Aspect of Genre Way Analysis Application of Fictional Work in Professional Training of Future Teachers of Foreign Literature. *Pedagogical Discourse*, 25, 22–27.